

☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Психохигиена на изпитването и оценяването

Доц. д-р З. Радионова, дм
Факултет "Обществено здраве",
Медицински университет – Плевен

СЪЩНОСТ

Фактори, които влияят на изпитната ситуация

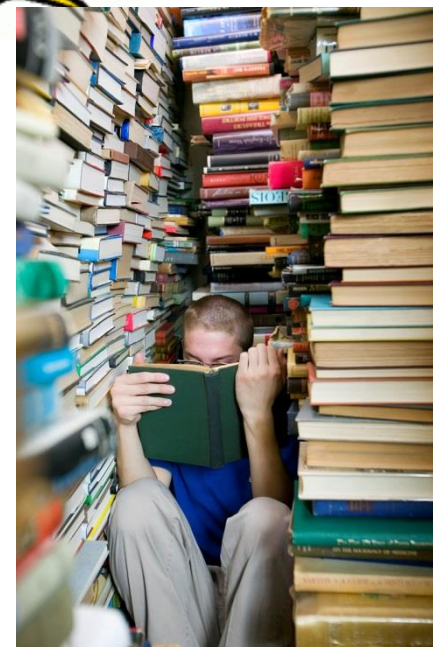
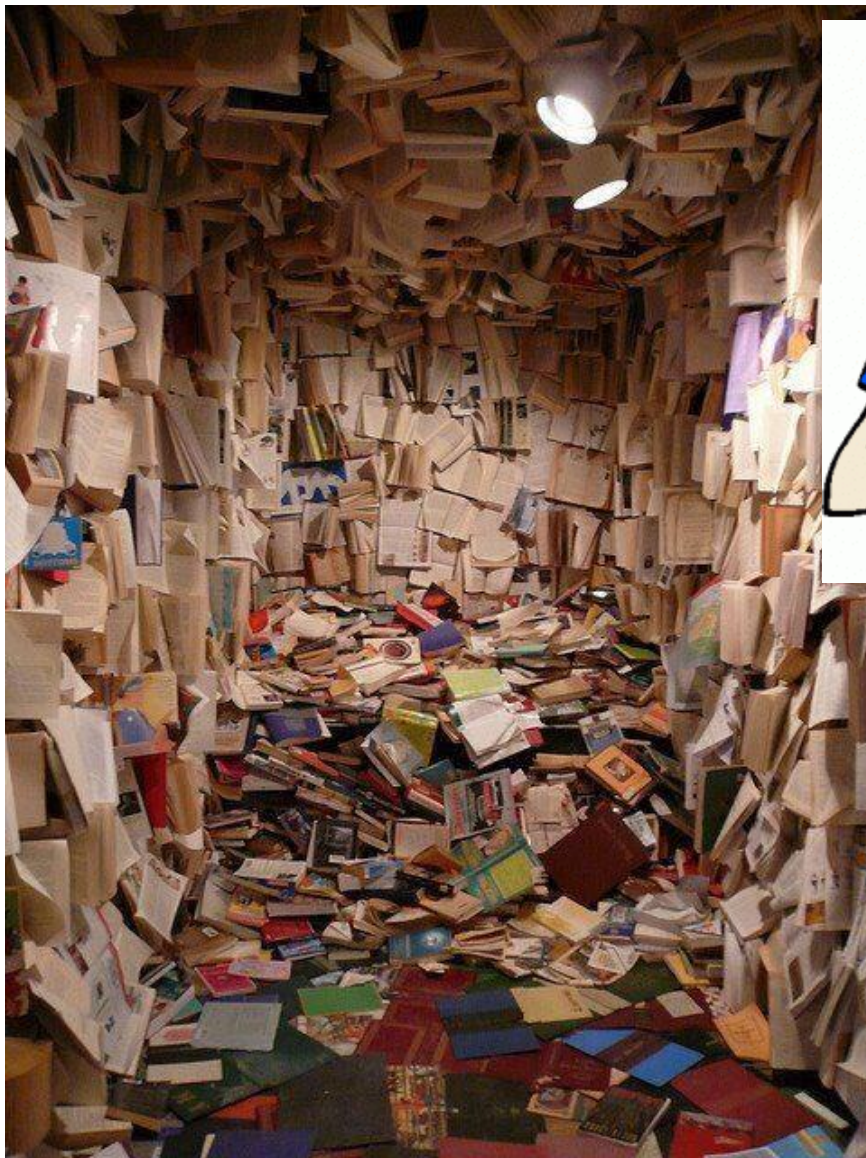
- **Сложни отношения** между изпитвани и изпитващи /между самите изпитвани
- Създава се **емоционално напрежение** – двете страни чувствителни – води до субективизъм в личните им оценки
- **Екзаминаторът** – най-вариращият фактор: не остава непроменящ се в течение на изпита, отдава тежест на едни или други критерии
- **Източници на субективизъм**, понижаващи обективността на оценката са т. н. “ефекти” -
 - На съвкупността
 - На контраста
 - На реда
 - На ореола
 - На пола
 - На гласа
 - На умората
 - Очакването
 - Снизходителността/взискателността
 - Първото впечатление
 - Последното впечатление

Преодоляване на субективизма при оценяването

- Многокомпонентна, прозрачна система - още в началото да се даде информация за изпита, критерии за оценка
- Целево ориентирано изпитване и оценяване
- Системата за изпитване и оценяване да съдържа:
 - Обектите за оценяване
 - Етапите за контрол и оценка
 - Богат набор от видове, форми, методи и средства за контрол
 - Баланс при използване на традиционни и нетрадиционни методи
 - Методи и средства, позволяващи самоконтрол и самооценка
 - МИНК като критерий за успешност
 - Да предоставя достатъчно основания за вземане на релевантни управленски решения от обучаваните, преподавателите и академичното ръководство

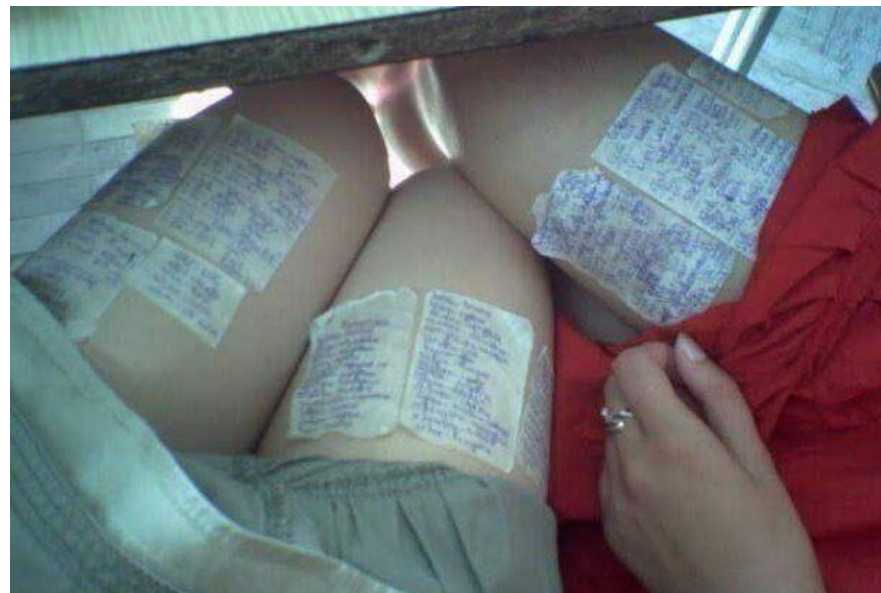
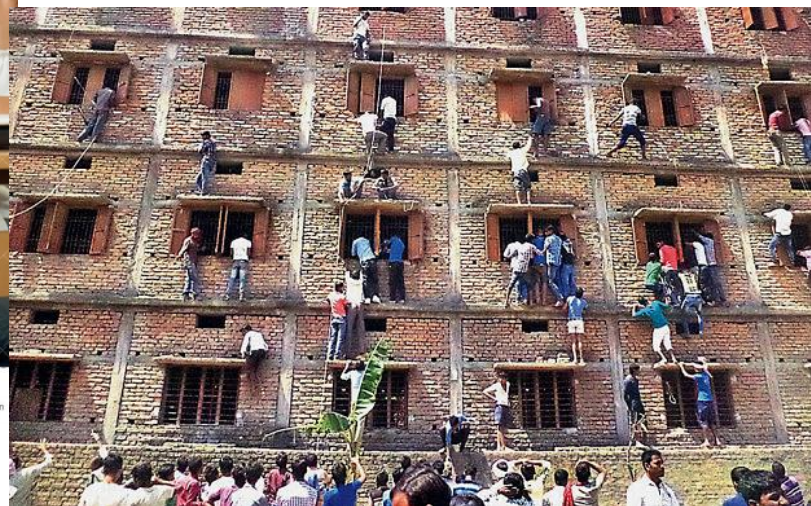
Предложения?

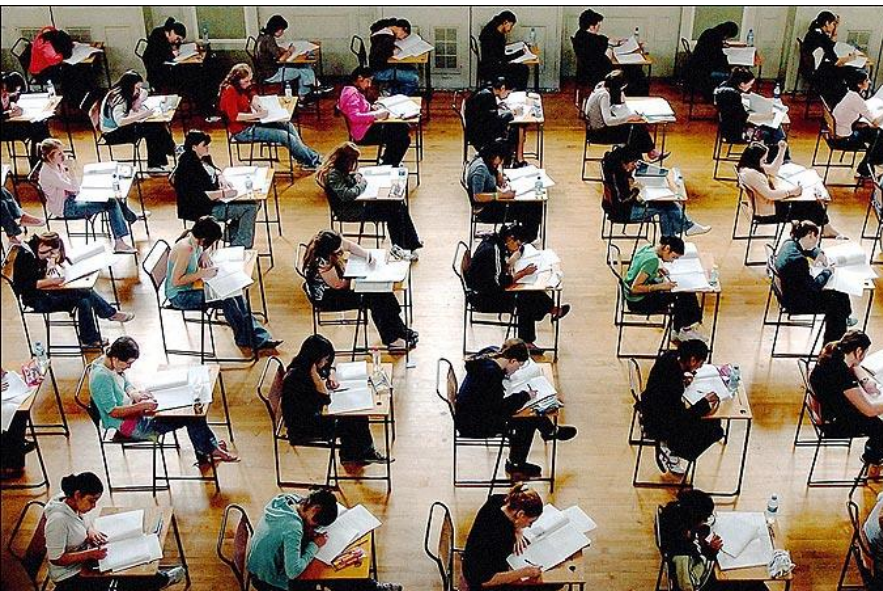

Download from
Dreamstime.com

34660166
Igor Mojzes | Dreamstime.com

Препоръки за вземане на изпит

1. Мениджмънт на времето
2. Позитивизъм
3. Пренареждане на приоритетите
4. Отдаденост
5. Учене
6. Търпение
7. Усилена работа
8. Консултации
9. Усилена храна
10. “Никакво” спане 😊
11. Много кафе и т.н.

ଓ ଝ ଞ ଠ ଡ ଓ ଝ ଞ ଠ

Професионална етика и деонтология в учебния процес

Професионална етика в учебния процес

- съвкупност от **нравствени норми**, понятия, съждения, **оценки за начините на поведение**, характерни за представителите на определени групи от обществото, обусловени от тяхната принадлежност към дадена професия
- приложна наука, изучаваща нравствените ценности на човека в дадена професионална област, където той изпълнява функциите на специалист, личност и обществен деятел. Тя изучава преди всичко професионалния морал, модификацията на общите нравствени принципи и специфичните, присъщи на даден вид труд изисквания, които създават нравствените рамки за творческото изпълнение на дадена професионална роля
- “правилно-неправилно”, “добро-зло”, “полезно-вредно”,
“справедливо-несправедливо”
- Етично отношение в учебния процес
- **Признаване на неетични, противозаконни и други неподходящи методи на оценяване** и използване на информацията от оценяването на студентите

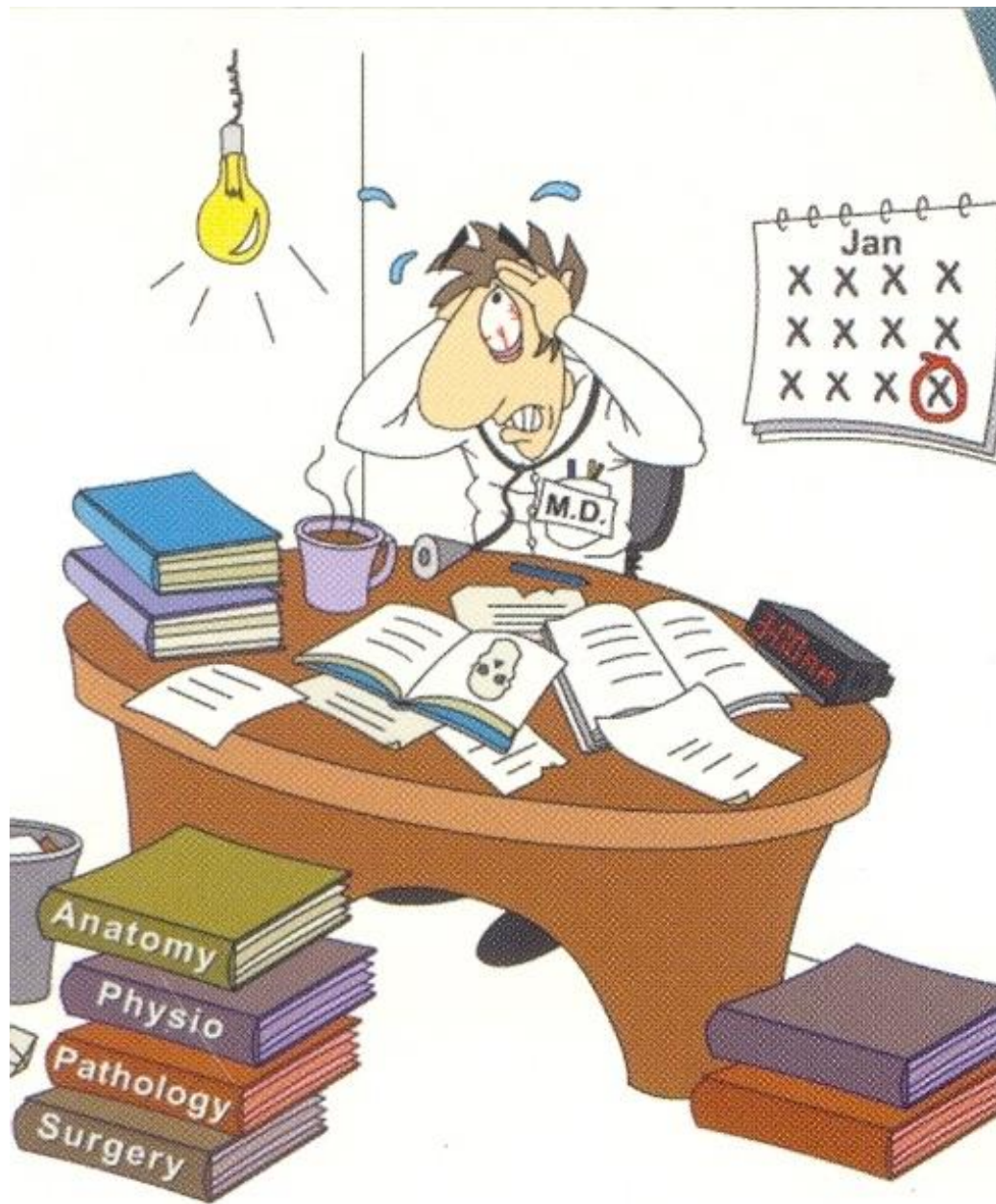

Деонтология в учебния процес

- Теория на **нравствените задължения** на една професия
- медицинска деонтология - теория за **юридическите, правните и морални права и задължения** на практикуващите лекари спрямо техните колеги и пациенти
- Етимология - от гр. *deon* - дълг и *logos* - наука

**Обучение чрез решаване на
проблеми**
ПРОБЛЕМНО-БАЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ

Проблемно-базирано обучение (ПБО): определение

Подход на обучение, при който обучаваният се среща първо с проблем, последвано от системен, контролиран от студента процес на проучване и събиране на информация.

Barrows, HS and Tamblyn RM. Problem-based learning: An approach to medical education. Springer Publishing Company, New York, 1980, p. 205.

На студентите се представя за решаване проблем, който те дискутират в малка група по време на **тюториал**, напътствани от **тютор**, последвано от насочено към обучаващите се системно проучаване и събиране на информация, за да я приложат и решат проблема.

Синоними:

- обучение чрез решаване на проблеми
- фокусирано на ситуация, казус, проблем
- базирано на проучване
- ориентирано или базирано на случай обучение
- симптом-ориентирано и др.

Основни разлики между традиционно и проблемно-базирано обучение

Традиционно обучение

- пасивен подход на обучение
- центрирано към преподавателите
- предметно ориентирано

Лекции, упражнения по програма

→ Поддържа интереса
Придава смисъл на преподаването

→ Пробва решаване на проблем, прилага наученото

→ Клиничен случай

Проблемно-базирано обучение

- активизиращ подход
- центрирано към студентите
- интегрирано
- иновационна образователна технология

ПБО

Клиничен случай

→ Процес на събиране на информация

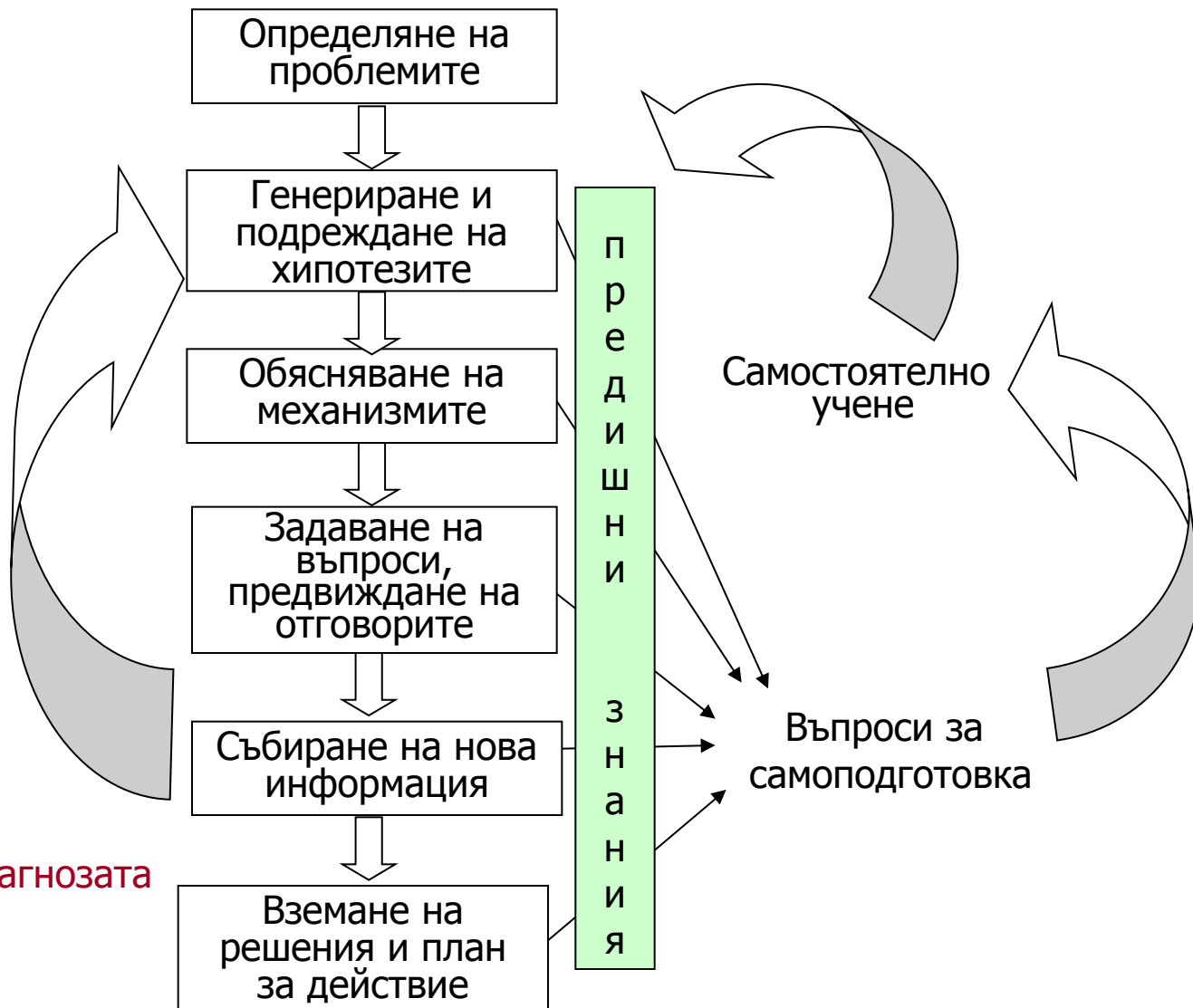
→ Учене, центрирано към студента

Начин на работа

“Логиката на съвременната медицинска наука да стане логика на обучението по медицина”.

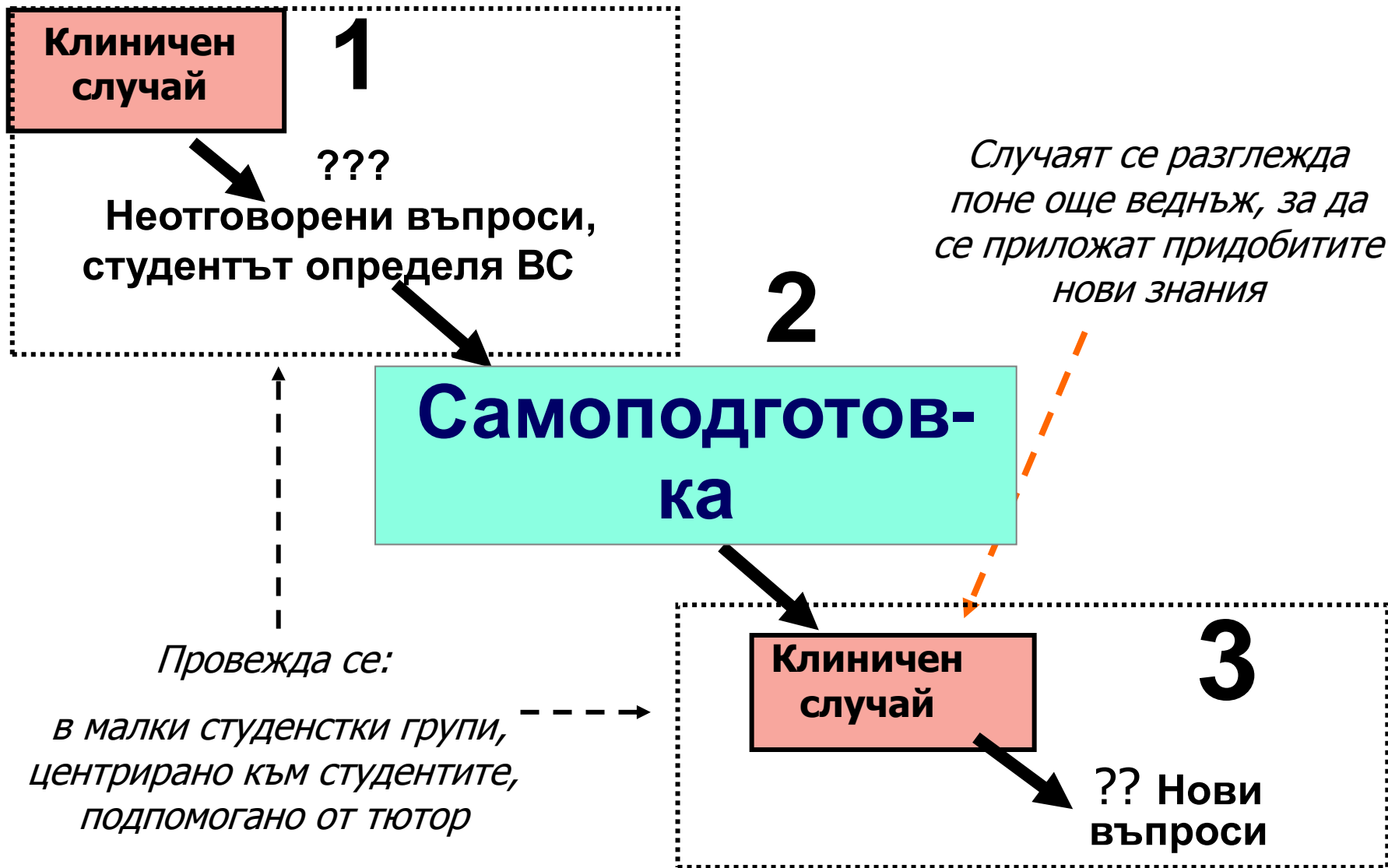
Воденичаров, Ц. Педагогически проблеми на медицинското образование. “График консулт ООД”, София, 1998, стр. 173.

ОТ СИМПТОМА - КЪМ ДИАГНОЗАТА

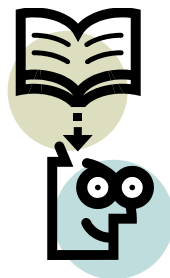
Последователност на събитията при ПБО, основано на клиничен случай

Предимства на проблемно-базираното обучение (1)

- Студентите са стимулирани да бъдат **активни участници** в обучението си
- Информацията се **запомня по-добре**, тъй като се учи във връзка с приложението ѝ (в контекст)
- Работейки с **“истински проблем”** студентите се научават да прилагат придобитите знания
- Чрез започване с **“практиката”** и работа назад към **“теорията”** се оценява важността на преподавания материал
- Подхранва усещането за общност между студенти и преподаватели

Предимства ... (2)

- ❑ Изгражда умения за
 - самостоятелно, независимо учене
 - самообучение
 - съвместно, групово учене
 - работа в екип
 - комуникативни умения
 - решаване на проблеми
 - междуличностни отношения
 - оценка и самооценка
 - и др.
- ❑ Осъществява се незабавна обратна връзка
 - за студента: как той/тя се справя и напредва
 - за преподавателя: къде студентът среща трудност и се нуждае от помощ
- ❑ Стимулира интереса и развитието на преподавателите

Цел на въвеждане на проблемно-базираното обучение в МУ - Плевен

Да подобри подготовката на студентите-медици като допринесе за:

- Повишаване на интереса за учене;
- Формиране на активно отношение към учебната работа;
- Формиране на умения за самостоятелно учене, работа в екип, решаване на проблеми, критично мислене, комуникативни умения, оценка и самооценка.

МУ – ПЛЕВЕН:

2000/2001 учебна година

“ХИБРИДЕН” МОДЕЛ на проблемно-базирано обучение

Съчетание на проблемно-базирани сесии, основани на клинични случаи, с лекции и лабораторни упражнения

Интегрирана учебна програма,
основана на клинични случаи, въведена в поток от студенти,
паралелно на традиционната система на обучение

Учебна програма за учебната 2006/2007 год.

Курс	Зимен семестър	Летен семестър
I-ви	Традиционно, по отделни предмети, центрирано към преподавателите	Проблемно-базирано, центрирано към студентите обучение по А + Ф + Бх
II-ри	Проблемно-базирано, центрирано към студентите обучение по А + Ф + Бх	ПБ обучение, центрирано към студентите по ПА + ПФ и МБ + ПХБ
III-ти	ПБО самостоятелно в курса по ПА	
IV-ти	Традиционно, по отделни предмети, центрирано към преподавателите клинично обучение	
V-ти	Традиционно, по отделни предмети, центрирано към преподавателите клинично обучение	ПБО самостоятелно в курса по клинична фармакология
VI-ти	Преддипломен стаж	

I-ви курс

I-ви семестър Традиционно обучение, по отделни предмети, ориентирано към преподавателите	II-ри семестър Интегрирано, проблемно-базирано обучение (ПБО) по анатомия, физиология и биохимия, ориентирано към студентите, организирано в органно-системни блокове; останалите дисциплини се изучават традиционно				
медицинска физика, химия, цитология, биология, анатомия, латински език и др. (15-ри курс)	Въведение Примерен клиничен случай <i>(1 седмица)</i>	Храносмилателна система <i>(4 седмици)</i>	Сърдечно-съдова система <i>(6 седмици)</i>	Кръв <i>(1 седмица)</i>	Дихателна система <i>(3 седмици)</i>
III-ти семестър Продължение на интегрираното ПБО по анатомия, физиология и биохимия			IV-ти семестър Продължение на ПБО		
Отделителна и ендокринна система <i>(7 седмици)</i>	Нервна система <i>(7 седмици)</i>	Семинар <i>(1 седмица)</i>	Отделни блокове по патоанатомия и патофизиология и микробиология с пропедевтика на хирургическите болести <i>(15 седмици)</i>		
III-ти курс	Клинично обучение по отделни предмети, традиционно, центрирано към преподавателите; ПБО по патологична анатомия				
IV-ти курс	Клинично обучение по отделни предмети, традиционно, центрирано към преподавателите				
V-ти курс	Клинично обучение по отделни предмети, традиционно, центрирано към преподавателите; ПБО по клинична фармакология				
VI-ти курс	Държавен стаж				

Блок: Сърдечно-съдова система

Клинични случаи:

1. Митрална стеноза
2. Пароксизмална тахикардия
3. Инфаркт на миокарда
4. Семинар
5. Есенциална хипотония. Колапс.
6. Колоквиум

Митрална стеноза: учебни цели

УЧЕБНИ ЦЕЛИ → ВЪПРОСИ ЗА САМОПОДГОТОВКА

- Строеж на сърдечната стена. Устройство на предсърдията и камерите.
- Топография и рентгенова анатомия на сърцето.
- Функционална морфология на миокарда. ВПС – физиологични особености, автоматия.
- Сърдечен цикъл. Налягане в предсърдията и камерата по време на сърдечния цикъл. Клапен апарат. Сърдечни тонове.
- Ударен и минутен обем на сърцето.
- Основи на биохимичната енергетика. Дихателна верига на биологичното окисление. Гликолиза.

Митрална стеноза: седмичен разпис

Понеделник	10:30 - 12:00	I-ва ПБ сесия
Вторник	8:00 – 9:30	А лаб.
	12:00 – 13:30	Лекция Ф
Сряда	8:00 – 9:30	Бх лаб.
	9:45 – 12:00	Лекция Бх
	12:30 – 14:00	Лекция Ф/А
Четвъртък	8:00 – 9:30	Ф лаб.
	12:30 – 14:00	Лекция А
Петък	8:00 – 11:15	II-ра ПБ сесия

Писмена, описателна оценка на учебната програма с ПБО

- “Имах доста оскъдна информация за същността на програмата преди да се включа. Попаднах случайно в PBL. Първата седмица **бях доста объркан**, но в последствие работата ни тръгна гладко”.

Илия Илиев Крачунов, II курс, 5-та група, Фак. № 5941

- “В началото на ПБО, колегите от традиционните групи като чуеха за нашата група, се изразяваха: **“А, да, заблудената група”**. В края на последния семестър (например по време на лекционни тестове по биохимия) казваха: “От къде знаете тези подробности? Е, вие в ПБО явно знаете много.”

Мая Анкова Стоянова, II курс, 5-та група, Фак. № 5940

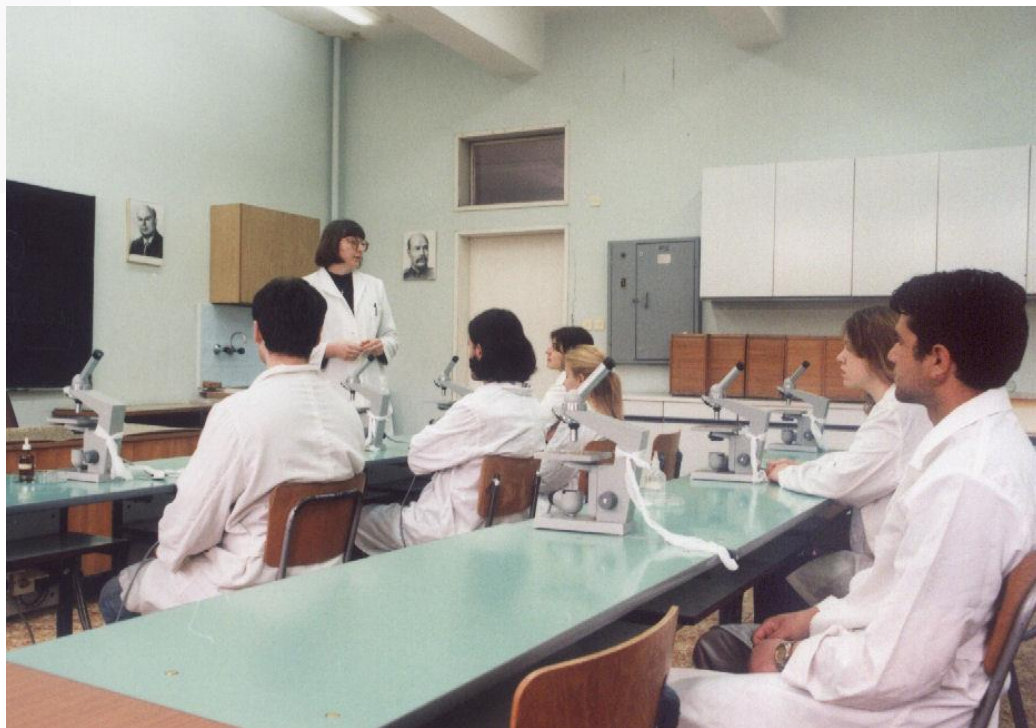
Резултати от семестриалния изпит по Физиология, 2008 год.

Ср. успех за курса: 3.06 (4 групи с успех 3.00 – 3.43, останалите 6 с успех 2.43 – 2.87)

ПБО: 4.33

Традиционно провеждано учебно-практическо занятие

Проблемно-базирана сесия

Мнения, оценки ...

- “Програмата е изключително полезна и от гледна точка на това, че се **намалява в значителна степен стреса**. Седейки на принципа на “кръглата маса”, намалената дистанция между преподаватели и студенти, честите и забавни шеги, правеха сесиите по-леки и приятни – фактор, намаляващ психическия стрес. Постига се по-голямо доверие и близост с преподавателите, които винаги ни разбираха и бяха до нас, готови да ни помогнат не само по отношение на овладяването на учебния материал, но във всяка кризисна за нас ситуация”.

Мая Анкова Стоянова, II курс, 5-та група, Фак. № 5940

“Времето през последните два семестъра беше пълноценно уплътнено за постигане на крайната цел - качествено обучение **в приятелска среда**”.

Александър Серафимов, II курс, 5-та PBL гр. Фак. № 5947

“Отношенията в колектива бяха не само професионални, но и **приятелски**. Въпреки респекта, с който ние студентите подхождахме към тюторите, се чувствахме **равнопоставени** с тях при вземането на решения, касаещи обучението ни”.

Илия Илиев Крачунов, II курс, 5-та група, Фак. № 5941

Мнения, оценки ...

- “В сесиите се чувстваш като един истински **Д-р Хаус**, търсейки и намирайки решение на проблема. Удовлетворението от това да успееш **да съчетаеш наученото от трите дисциплини** и да го **приложиш към съответния клиничен случай**, е наистина неописуемо. През изминалите два семестъра разбрах колко важно е човек да намери средата, **в която ученето и работата в екип са истинско предизвикателство!**”

Александър Серафимов, II курс, 5-та PBL гр. Фак. № 5947

- “**Динамичността на работа** - за разлика от традиционните упражнения, всяка PBL-сесия има различни компоненти, които следват определен алгоритъм”.

Илия Илиев Крачунов, II курс, 5-та група, Фак. № 5941

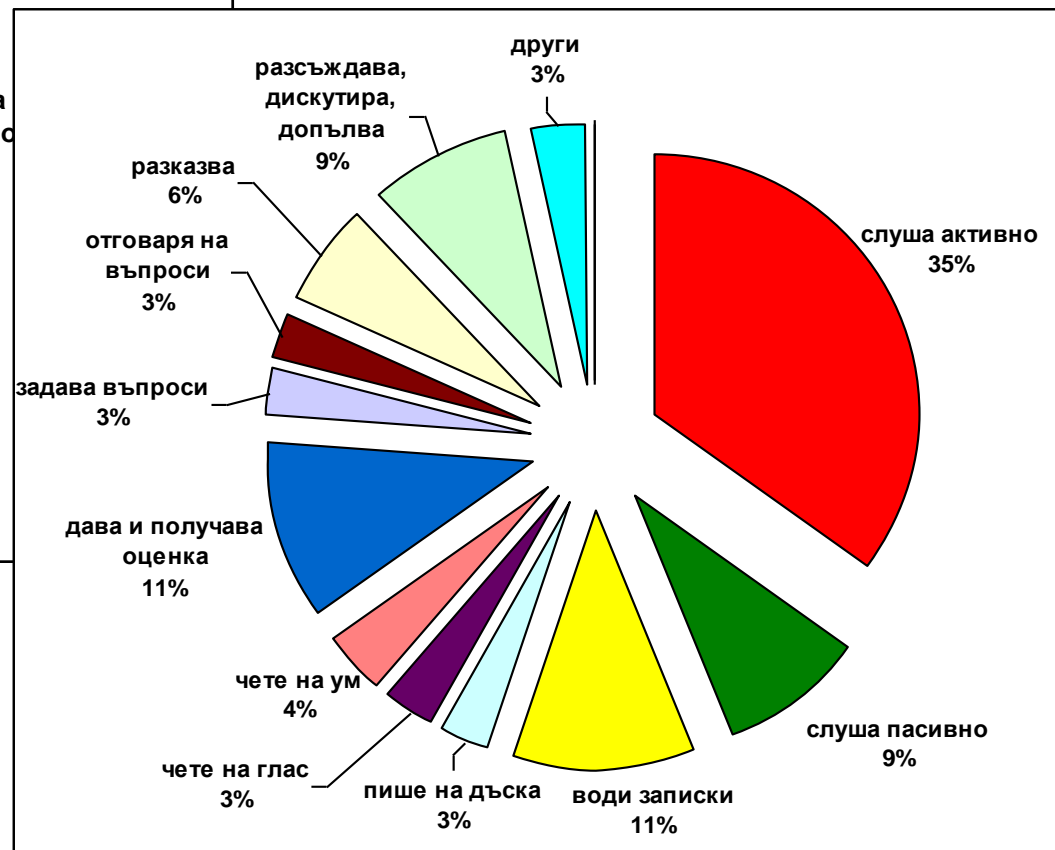
Оценка на учебния процес чрез бюджета на времето (хронометраж)

Бюджет на времето на учебните дейности в:

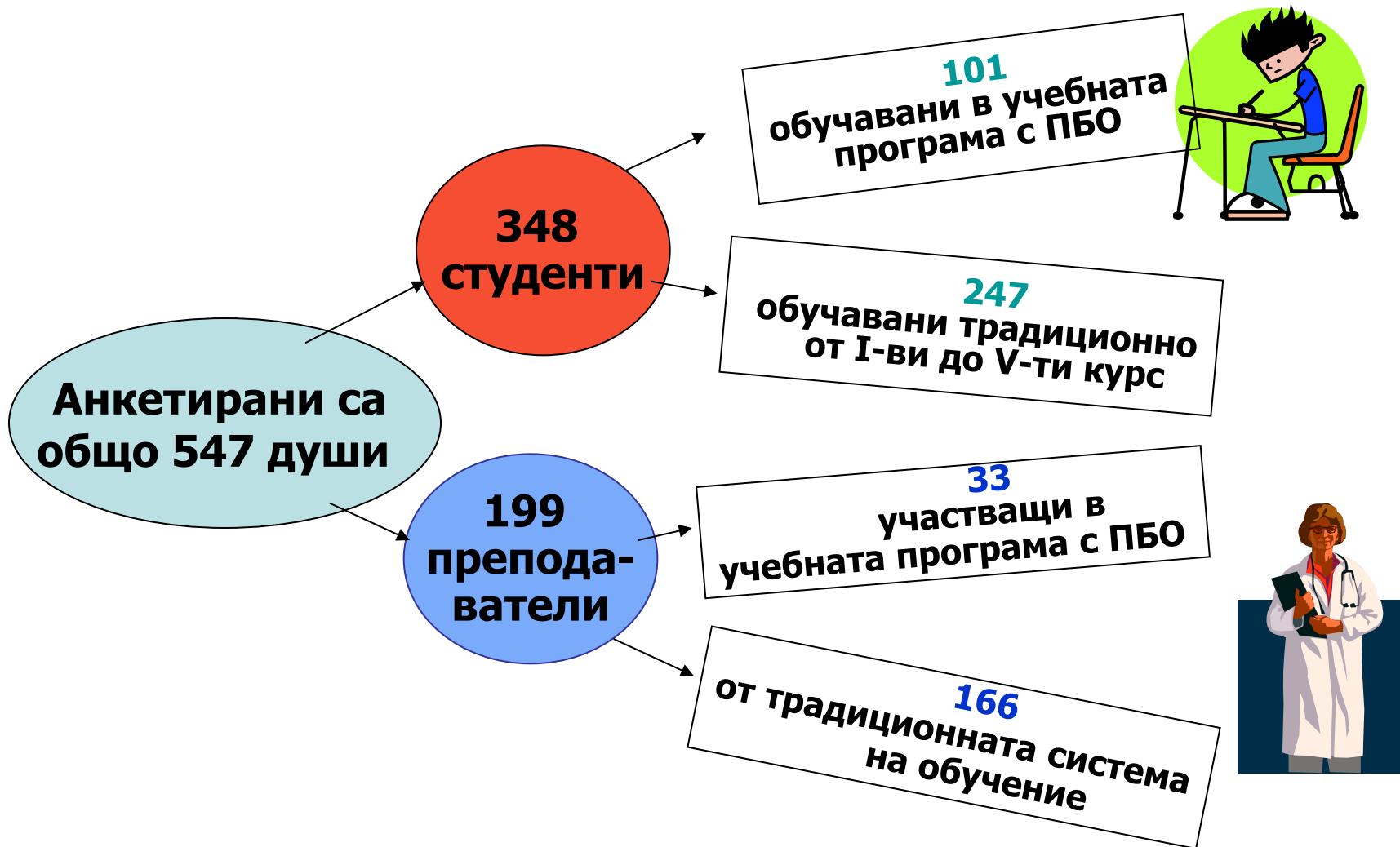
2. ПБ сесия

1. традиционно практическо занятие

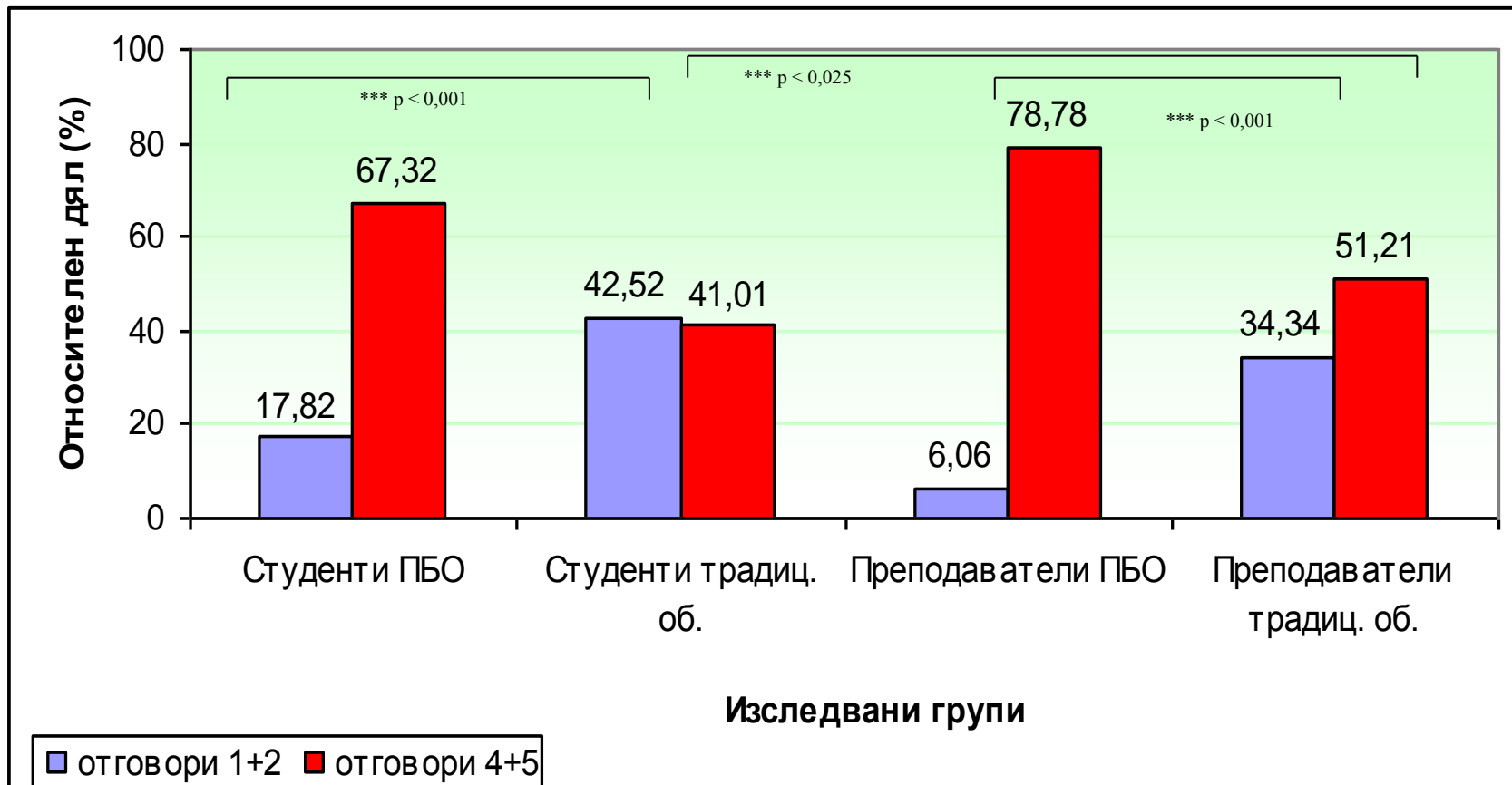

Оценка на учебния процес

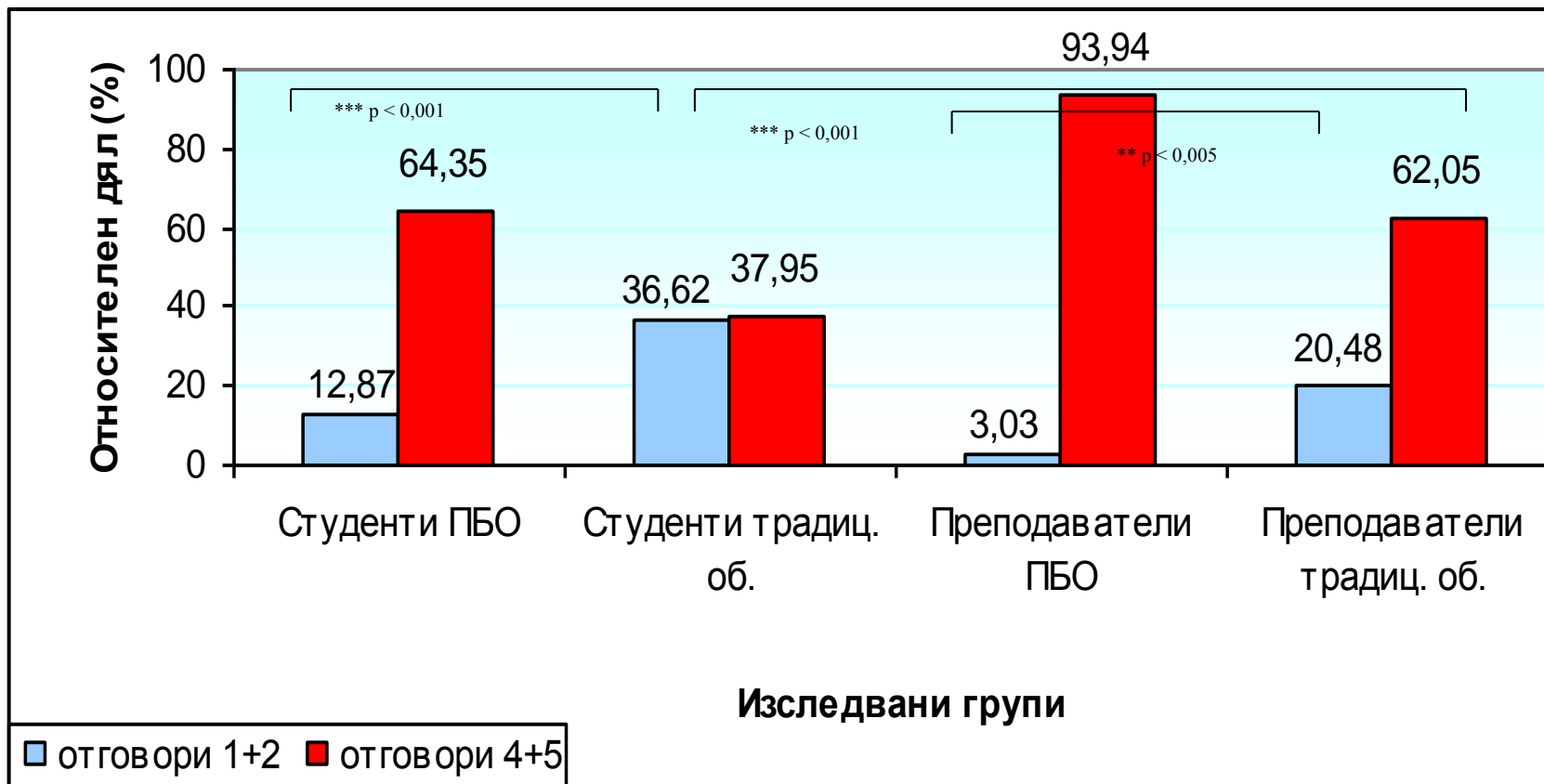
Роля на клиничните случаи в ПБ сесии и учебните теми в учебно-практическите занятия за стимулиране на самостоятелната подготовка на студентите

“Системата на ПБО не предоставя готова информация и фактология, а дава възможност на студентите сами да се “поблъскат” и по пътя на логиката да достигнат до причините, пораждащи дадено оплакване”.

Мнение относно разглеждане на учебните теми триединно: в медико-биологичен, психичен и обществено-социален аспект

“Научихме се да приемаме организма като едно цяло”.....

Писмена описателна оценка на програмата с ПБО

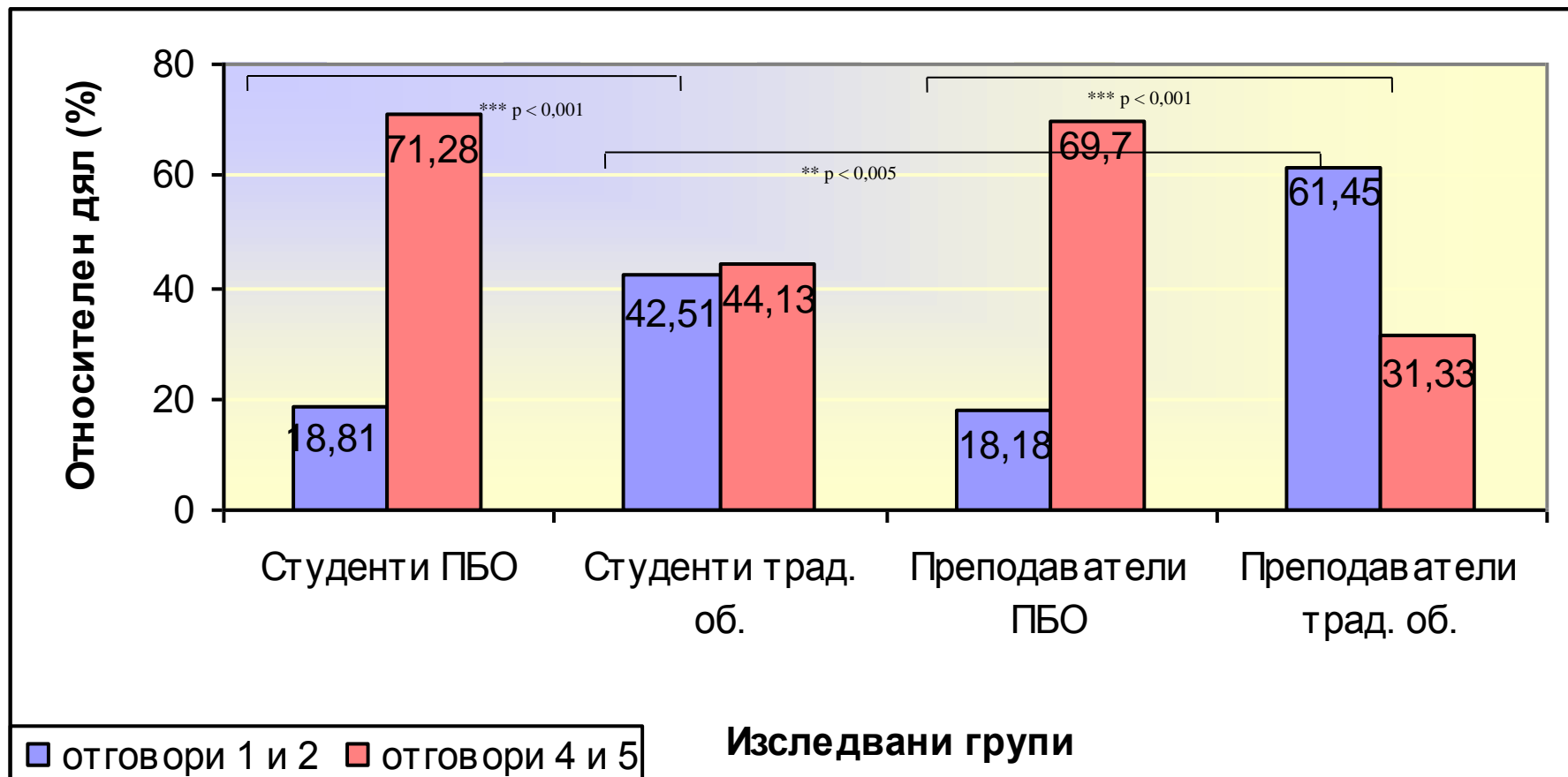
- “Благодарение на изискванията за активна работа във вторите ПБ сесии, **се подготвихме системно по трите дисциплини**, което даде стабилна основа за януарската изпитна сесия. Дори да изглежда, че ученето е повече в сравнение с традиционната система на обучение, в действителност не е така – материалът е един и същ, единствената разлика е, **че ние трябваше да се подготвяме системно, всяка седмица**. Това е привидният “**недостатък**”, с който се сблъсква всеки студент, включен в учебната програма с ПБО, който се оказва сигурно бъдещо предимство, инвестиция в дългосрочен план”.

Мая Анкова Стоянова, II курс, 5-та група, Фак. № 5940

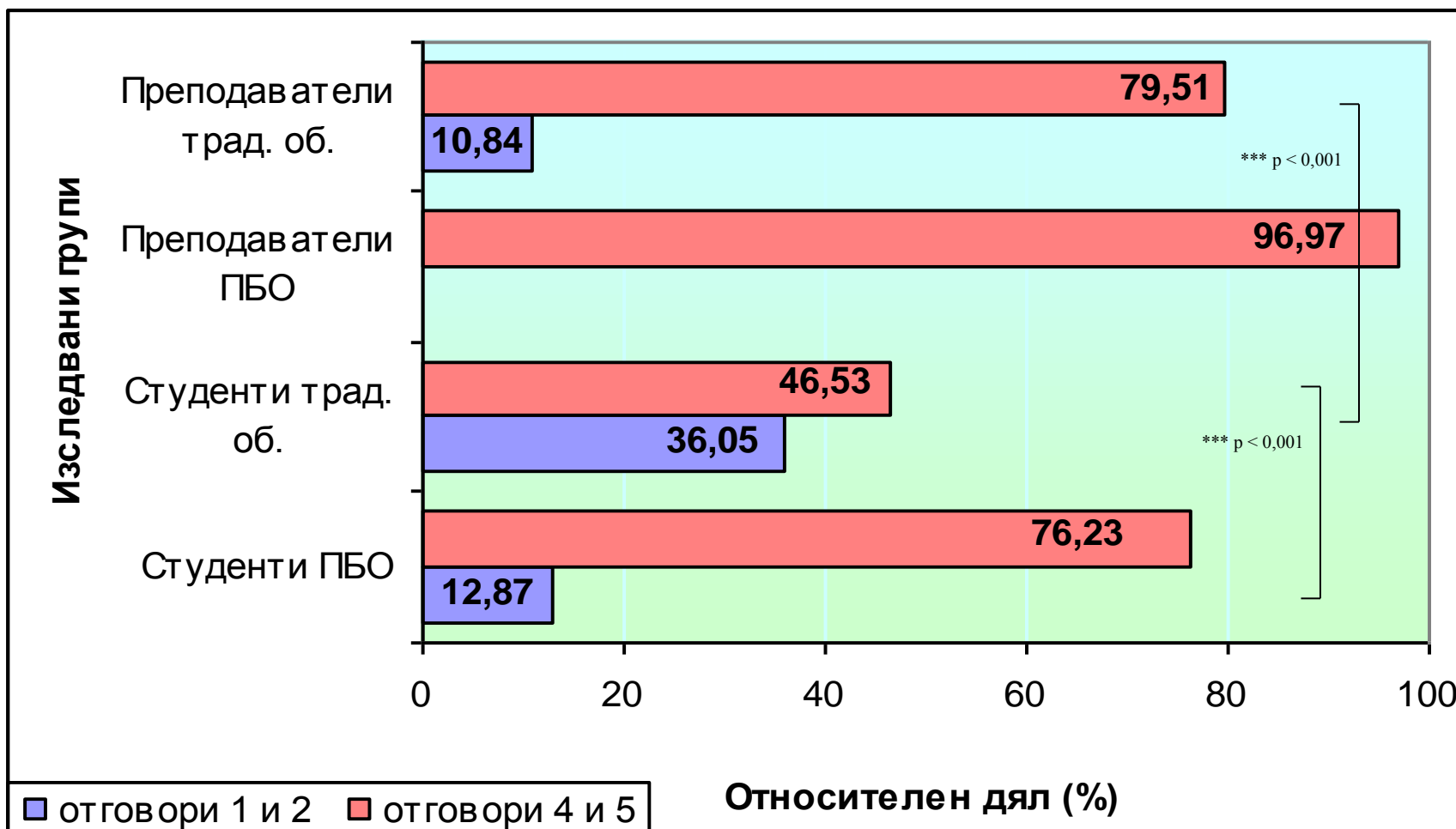
Учебно поведение на студентите

Мнение относно редовната подготовка на студентите за ПБ сесии и учебно-практически занятия

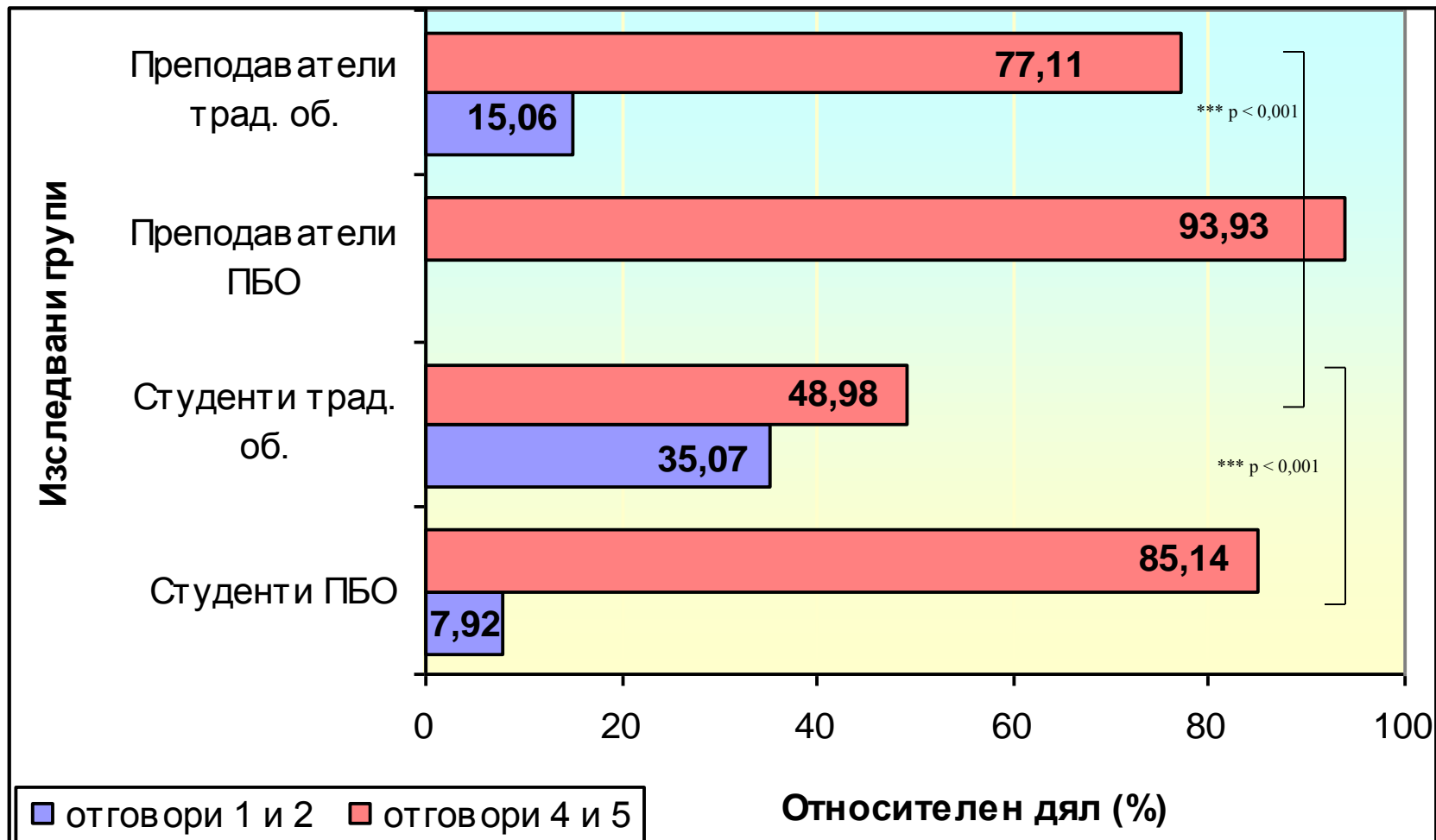

Сравнителна оценка на резултатите за способността на тюторите/асистентите да мотивират за усилена работа

Сравнителна оценка на резултатите за уменията на тюторите/асистентите да стимулират групова дискусия

Оценка на ефективността на иновационната образователна технология с ПБО

Ефект на иновационната образователна технология върху студентите

- Най-високо оценен е ефектът на ПБО върху студентите по отношение на:
 - Изграждане на умения за представяне на информация и преодоляване на психологическата бариера студент/преподавател (93,75%)
 - Уменията за критично мислене, учене с разбиране и добри комуникативни умения (90,63%)
 - Уменията за работа в екип, по-голямата взискателност към преподавателите (84,38%).

Ефект на иновационната образователна технология с ПБО върху преподавателите

Изследвани 15 критерия

- усъвършенстване на преподавателските умения и пълноценно общуване със студентите (93,75%)
- запознаване с начина на работа и учебното съдържание на сродни дисциплини (90,63%)
- преосмисляне начина на преподаване на собствената дисциплина (84,38%)
- преосмисляне подхода на преподаване в традиционната система на обучение (81,25%)
- удовлетвореност от работата в новите условия (75%)
- по-спокоен начин на работа (65,63%)

